

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת שמחה רוטמן

5088/25/פ

הצעת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (תיקון – דלתיים סגורות), התשפ"ה–2024

1. תיקון סעיף 9 בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א–1971, בסעיף 9, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא :

"(ב) הואשם קטין בעבירה לפי חוק המאבק בטרור, התשע"ו–2016, ידון בית המשפט בדלתיים פתוחות; בית המשפט רשאי לקבוע כי דיון ייערך בדלתיים סגורות מטעמים שירשמו, אולם לא ימנע מנפגע עבירה, מלווהו ובא כוחו להיות נוכחים בשעת הדיון, אלא אם קבע אחרת לעניין מקצת מהדיון מטעמים מיוחדים שירשמו."

דברי הסבר

ההסדר החוקי הקיים קובע באופן גורף כי כל דיון בעניינו של קטין ידון בדלתיים סגורות. לפי ההסדר, אפילו נוכחות נפגע עבירה בדיון בעניינו של קטין טעונה אישור בית המשפט. בשנים האחרונות מתרבים אירועי הטרור המבוצעים על ידי קטינים. בעקבות אירועי שומר החומות (מאי 2021) הוגשו כ-56 כתבי אישום נגד קטינים, חלקם אף נגד יותר מקטין אחד. בדיון בבית המשפט העליון, בעתירה נגד הריסת בית מחבל בן 13 שרצח את שוטר מג"ב רס"ל אסיל סואעד, נאמר כי: "לצערנו, גם ביצוע פיגועים על ידי קטינים אינו בגדר חזיון נדיר". באירועים על רקע לאומני קיים צורך ציבורי בפרסום שמו של המפגע על מנת להזהיר את סביבתו ואת החברה מפני התנהגותו.

טרור על רקע לאומני נהנה לרוב מתמיכת הסביבה החברתית של המפגע. פרסום שמו ומקום מגוריו יכולים להועיל לבודד את סביבתו של הקטין המפגע ולגרום להם להוקיע התנהגות כזו מתוכם. פיגוע טרור מכוון כנגד כלל אזרחי ישראל כך שכל אזרח ישראלי הוא כנפגע עבירה ויש לו עניין בהליך הנעשה כנגד המחבל ומיצוי הדין עמו, מלבד נפגע העבירה הספציפי שאירע מזלו להיפגע.

אי-פומביות הדיון מונעת מנפגע העבירה לממש את זכויותיו על פי חוק. הדלתיים הסגורות מונעות מנפגע העבירה לעקוב אחרי מהלך הדיונים לרבות הסדרי ביניים שונים והקלות הניתנות לנאשם, ולהעביר את תגובתו להם. כיוון שמדובר בהליך שלו חשיבות ציבורית כפי שפורט לעיל, באיזון שבין פרטיות הנאשם לבין זכות הציבור ונפגע העבירה לעקוב אחרי הדיון – יש לתת עדיפות לזכות הציבור לדעת.

מעשה טרור פוגע בציבור בכללו ועל כן המשפט הוא בעל אינטרס ציבורי כללי. הסיכוי למימוש האינטרס הציבורי במשפט על פני טובת המחבל עולה בהתאמה לפומביות הדיון ולביקורת ציבורית על ההליכים המשפטיים.

לפיכך, מוצע לתקן את סעיף החוק ולקבוע כי הדיון בעניינו של קטין הנאשם בעבירה שהיא מעשה טרור מכוח חוק המאבק בטרור, ידון בדלתיים פתוחות. בית המשפט רשאי לקבוע כי דיון מסוים ידון בדלתיים סגורות אך בנוכחות נפגע העבירה ובא כוחו.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ד בחשוון התשפ"ה (25.11.2024)